

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Datum 22 oktober 2020
Betreft Beantwoording vragen over berichten over coronabesmettingen in
slachthuizen

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid (SZW) en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
(VWS) de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door:

- de leden De Groot en Van Beukering-Huijbrechts (beiden D66) over de berichten 'Slachthuis mocht openblijven ondanks vele coronabesmettingen' en 'Dit is waarom slachthuis Vion open mocht blijven ondanks de vele coronabesmettingen', ingezonden op 16 september 2020 met kenmerk 2020Z16447 en
- de leden Smeulders en Bromet (beiden GroenLinks) over het bericht 'Coronaregels overtreden maar Van Rooi Meat krijgt geen straf: gemeenteraad wil opheldering', ingezonden op 16 september 2020 met kenmerk 2020Z16449.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20242990

2020Z16449

1

Bent u bekend met het bericht 'Coronaregels overtreden maar Van Rooi Meat krijgt geen straf: gemeenteraad wil opheldering'?

Antwoord

Ja, ik heb het bericht gelezen.

2

Wat vindt u ervan dat de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ervoor koos om Van Rooi Meat niet te bestraffen? Vindt u ook dat ook slachterijen zich aan de coronaregels moeten houden?

3

Had het bedrijf niet gesloten moeten worden toen bleek dat er teveel mensen aan het werk waren?

Antwoord 2 en 3

Zoals aangegeven in antwoorden op vragen van het lid Wassenberg¹ d.d. 12 augustus 2020 is Van Rooi Meat na de sluiting weer gefaseerd opgestart met klachtenvrije en negatief geteste medewerkers. Aan de herstart van de werkzaamheden is een test met een testgroep van aanvankelijk 300 personen op verschillende afdelingen vooraf gegaan, in de dagen erna oplopend in omvang. De snelheid van de fasering in deze opstart was afhankelijk van de beschikbaarheid van (commerciële) testcapaciteit en de beoordeling van deze testresultaten door de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD). De beschikbaarheid van (commerciële) testcapaciteit was ruimer voorhanden dan vooraf ingeschat. De te nemen maatregelen, zowel materieel als procedureel, waren goed en deskundig uitgevoerd.

Het daadwerkelijk starten van het volledige productieproces was afhankelijk van de testresultaten, van ziektebeelden (informatie van bedrijfsartsen) en de te nemen maatregelen door het bedrijf. Hiervoor is in de casus Van Rooi Meat ingestoken op een integrale aanpak van de gezondheidsproblemen; in het bedrijf is vooraf alles op orde gebracht, maar ook het reizen en wonen van de medewerkers moet volgens afspraak uitgevoerd worden.

De voorzitter van de veiligheidsregio heeft een afweging gemaakt en besloten het bedrijf een waarschuwing te geven en geen sanctie op te leggen voor het feit dat er vooraf geen melding is gemaakt van het daadwerkelijk bij de controle aanwezige aantal personen. Aan de overige afspraken werd wel voldaan en de situatie werd als voldoende veilig en verantwoord geacht.

4

Wordt er bij slachterijen soepeler omgegaan met de regelgeving om ze niet in de problemen te brengen? Wat zouden de gevolgen voor veehouders zijn als meerdere slachterijen de deuren moeten sluiten?

Antwoord

¹ Aanhangsel Handelingen 2019/20, 3708

Nee, dat is niet het geval. Indien er in een slachterij een situatie ontstaat die een bedreiging voor de volksgezondheid vormt, zal daar onmiddellijk actie op worden ondernomen door de veiligheidsregio, met betrokkenheid van de GGD en desgewenst met hulp van de Inspectie SZW en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Als meerdere slachterijen de deuren moeten sluiten dan heeft dat gevolgen voor de beschikbare slachtcapaciteit in Nederland. Slachthuizen organiseren met elkaar dat het tekort aan capaciteit zoveel mogelijk op wordt gevangen.

5

Is de Inspectie SZW betrokken bij de beoordeling van de veiligheid van de werknemers bij Van Rooi Meat? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is het oordeel van de Inspectie?

Antwoord

De werkgever is verantwoordelijk voor gezonde en veilige werkomstandigheden. Zoals aangegeven in het antwoord op vragen van het lid Wassenberg² d.d. 12 augustus 2020 is de Inspectie SZW op vrijdag 31 juli jl. op verzoek van de GGD, onaangekondigd langs gegaan bij Van Rooi Meat in Helmond en Someren. In Helmond heeft de Inspectie SZW geen onregelmatigheden gevonden.

6

Is er op dit moment nog steeds extra aandacht van de Inspectie SZW voor de situatie in slachterijen, kunt u garanderen dat er in alle slachterijen op dit moment veilig wordt gewerkt? Hoe staat het met de uitvoering van de motie Smeulders-Bromet?

Antwoord

Zoals aangekondigd in de brief over de kabinetsreactie op de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten³, werken de veiligheidsregio's op dit moment samen met de landelijke toezichthouders en de meest betrokken departementen aan de inrichting van een nieuw samenwerkingsplatform bij het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C).

Sinds 1 september 2020 is het landelijke samenwerkingsplatform operationeel. Het landelijke samenwerkingsplatform bereidt – met respect voor de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende partijen – een gecoördineerde inzet voor op het regionale niveau om snel te kunnen optreden bij een uitbraak in een bedrijf of een sector, zoals recent bij slachthuizen en zoals verzocht in motie Smeulders en Bromet⁴.

De Inspectie SZW en de NVWA werken nauw samen bij de aanpak van de problematiek rondom eerlijk, veilig en gezond werk in slachthuizen. De NVWA is als werkgever verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor haar medewerkers en de officiële assistenten van de Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS). De NVWA neemt maatregelen als hun veiligheid in het geding is. De

² Aangangsel Handelingen 2019/20, 3708

³ Kamerstuk 29 861, nr. 51.

⁴ Kamerstuk 35 359, nr. 8.

signalen van de NVWA worden door de Inspectie SZW meegenomen om op basis van risicogericht toezicht de bedrijven waarbij een inspectie plaatsvindt te selecteren. Ook zijn er gezamenlijk afgestemde inspecties tussen de NVWA en de Inspectie SZW. Bij het monitoren van de veiligheid van slachterijen leveren de GGD-en en de veiligheidsregio's een belangrijke rol.

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20242990

2020Z16447

1

Bent u bekend met de berichten 'Slachthuis mocht open blijven ondanks veel coronabesmettingen' en 'Dit is waarom slachthuis Vion open mocht blijven ondanks de vele coronabesmettingen'?

Antwoord

Ja, ik heb de berichten gezien.

2

Hoe beoordeelt u dat slachterij van Rooi Meat in Helmond na de verplichte coronasluiting veel meer mensen liet werken dan afgesproken, namelijk 500 in plaats van 300?

3

Klopt het dat de veiligheidsregio hiervan af wist, maar geen actie heeft ondernomen? Zo ja, wat is de reden hiervoor?

4

Wat is de reden dat de veiligheidsregio deze overtreding 'niet groot genoeg vond om in te grijpen'?

Antwoord 2, 3 en 4

Zoals aangegeven in antwoorden op vragen van het lid Wassenberg⁵, is Van Rooi Meat na de sluiting weer gefaseerd opgestart met klachtenvrije en negatief geteste medewerkers. Aan de herstart van de werkzaamheden is een test met een testgroep van aanvankelijk 300 personen op verschillende afdelingen vooraf gegaan, in de dagen erna oplopend in omvang. De snelheid van de fasering in deze opstart was afhankelijk van de beschikbaarheid van (commerciële) testcapaciteit en de beoordeling van deze testresultaten door de GGD. De beschikbaarheid van (commerciële) testcapaciteit was ruimer voorhanden dan vooraf ingeschat. De te nemen maatregelen, zowel materieel als procedureel, waren goed en deskundig uitgevoerd.

Het daadwerkelijk starten van het volledige productieproces was afhankelijk van de testresultaten, van ziektebeelden (informatie van bedrijfsartsen) en de te nemen maatregelen door het bedrijf. Hiervoor is in de casus Van Rooi Meat ingestoken op een integrale aanpak van de gezondheidsproblemen; in het bedrijf is vooraf alles op orde gebracht, maar ook het reizen en wonen van de medewerkers moet volgens afspraak uitgevoerd worden.

De voorzitter van de veiligheidsregio heeft een afweging gemaakt en besloten het bedrijf een waarschuwing te geven en geen sanctie op te leggen voor het feit dat er vooraf geen melding is gemaakt van het daadwerkelijk bij de controle aanwezige aantal personen. Aan de overige afspraken werd wel voldaan en de situatie werd als voldoende veilig en verantwoord geacht.

5

Was u ervan op de hoogte dat de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) van Rooi Meat heeft aangemoedigd om zelf bepaalde mensen naar voren te schuiven

⁵ Aanhangsel Handelingen 2019/20, 3708

voor een steekproef, waarbij van Rooi Meat, tegen de afspraken in, medewerkers naar voren heeft geschoven die op kantoor werkten?

6

Wat vindt u van deze werkwijze?

Antwoord 5 en 6

De GGD heeft mij verzekerd dat hier geen sprake van is geweest. De GGD heeft Van Rooi Meat gevraagd om een evenredig aantal medewerkers uit verschillende onderdelen van het bedrijfsproces bij hen aan te melden voor een coronatest. Na het testen en bij de intake ter plaatse werd genoteerd waar deze mensen werkten. Aan het einde van de dag bleek dat de verdeling van werkplekken (slagersgedeelte, inpakgedeelte, kantoor) niet evenredig was en dat de steekproef niet representatief was. Toen is er een tweede steekproef gedaan op Eerste Pinksterdag (31 mei 2020) waarbij de GGD zelf de selectie van medewerkers heeft gedaan.

7

Hoe beoordeelt u dat slachthuis Vion in Boxtel niet dicht moest en Van Rooi Meat in Helmond wel, ondanks dat op beide bedrijven sprake was van ongeveer even veel coronabesmettingen?

Antwoord

Het is aan de voorzitter van de veiligheidsregio in het kader van infectieziektenbestrijding om per geval de meest geëigende (beheers)maatregelen te nemen. Dat betekent in de praktijk dat op basis van de geconstateerde situatie in enkele gevallen besloten is een bedrijf tijdelijk stil te leggen, terwijl dat in andere gevallen niet als noodzakelijk werd beoordeeld. In alle gevallen was het belang van de volksgezondheid leidend. De voorzitter van de veiligheidsregio wordt hierover geadviseerd door de GGD. Daarbij wordt ook informatie gebruikt van de rijksinspecties en het bedrijf zelf.

8

Waarom mocht Vion openblijven van de veiligheidsregio toen bleek dat de meeste positief geteste medewerkers klachten hadden?

Antwoord

Ik verwijs u naar antwoorden op eerdere vragen van de leden Moorlag en Gijs van Dijk⁶ d.d. 9 juli 2020.

9

Welke actie is ondernomen toen bleek dat Vion haar afspraken niet na kwam?

Antwoord

De veiligheidsregio geeft desgevraagd aan dat Vion de afspraken wel degelijk is nagekomen.

10

⁶ Aangangsel Handelingen 2019/20, 3521

Was de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) op de hoogte van deze problematiek? Zo ja, waarom heeft deze niet ingegrepen door het slachtproces te stoppen? Zo nee, hoe is dit mogelijk?

Antwoord

De NVWA was op de hoogte van het feit dat er getest werd door de GGD. De NVWA is als werkgever verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor haar medewerkers en de officiële assistenten van de Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS). De NVWA neemt maatregelen als hun veiligheid in het geding is. In deze situatie was er geen aanleiding voor de NVWA om de dienstverlening tijdens het slachtproces op te schorten.

11

Hoe verhoudt de rol van de NVWA zich in dit soort gevallen tot die van de veiligheidsregio?

Antwoord

Met betrekking tot de veiligheidsregio's betreft het taken en bevoegdheden van de voorzitter van de veiligheidsregio op grond van de Wet publieke gezondheid. Die taken en bevoegdheden voert de voorzitter uit onder leiding van de minister van VWS. De NVWA is vanuit haar verantwoordelijkheid als werkgever verantwoordelijk dat haar medewerkers en officiële assistenten van de Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS) gezond en veilig hun werk kunnen doen.

12

Welke bevoegdheden heeft u om in te grijpen wanneer de veiligheidsregio niet gepast te werk gaat?

Antwoord

Er is geen sprake van dat de veiligheidsregio's niet gepast te werk gaan.

13

Hebben de veiligheidsregio, de NVWA en/of de GGD u op de hoogte gebracht? Zo ja, waarom heeft u geen actie ondernomen en bent u van mening dat u had moeten ingrijpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ik ben geïnformeerd over de situaties op de bedrijven en de contacten tussen de bedrijven en de veiligheidsregio's, NVWA, de GGD en de Inspectie SZW. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 7 is het aan de voorzitter van de veiligheidsregio in het kader van infectieziektenbestrijding om per geval de meest geëigende (beheers)maatregelen te treffen. Dat hebben zij ook gedaan.

14

In welke situaties is het in de slachthuizen niet mogelijk om 1,5 meter afstand te houden, waardoor is gekozen voor het ter beschikking stellen van mond- en neuskapjes voor dierenartsen?

Antwoord

Daar waar de keuring of het toezicht binnen 1,5 meter van een medewerker van het bedrijf, een officiële assistent van de Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS) of

een andere toezichthouders van de NVWA plaatsvindt, is door de NVWA de werkwijze aangepast om deze specifieke taken op een veilige wijze te kunnen uitvoeren. In die situaties waar het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand in acht te nemen, heeft de NVWA ervoor gekozen om haar toezichthouders en de officiële assistenten van KDS te voorzien van mondkmaskers en gelaatschermen.

15

Bent u toch bereid de gang van zaken van afgelopen maanden vroegtijdig te evalueren, in plaats van te wachten tot de coronacrisis in zijn algeheel wordt geëvalueerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Op 11 juni jl. heeft het 'Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten' onder leiding van Emile Roemer aanbevelingen gepresenteerd om de positie van arbeidsmigranten op de korte termijn te verbeteren. Hierbij is gekeken naar de woon- en werksituatie van arbeidsmigranten. Op basis van hun aanbevelingen is in de Kamerbrief van 3 juli jl., met de kabinetsreactie op de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten⁷, aangegeven dat de veiligheidsregio's, samen met de landelijke toezichthouders en de meest betrokken departementen, werken aan de inrichting van een nieuw samenwerkingsplatform bij het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C).

Inmiddels is dit landelijke samenwerkingsplatform per 1 september operationeel. Het samenwerkingsplatform bereidt – met respect voor de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende partijen – een gecoördineerde inzet voor op het regionale niveau om snel te kunnen optreden bij een uitbraak in een bedrijf of een sector, zoals recent bij slachthuizen en zoals verzocht in motie Smeulders en Bromet⁸. De leerervaringen uit de eerste maanden van de crisis worden hierbij mee genomen.

16

Bent u bereid naar aanleiding van deze berichtgeving de motie de Groot (Kamerstuk 28 286 nr. 1106) versneld uit te voeren?

Antwoord

Uw Kamer wordt op korte termijn geïnformeerd over de resultaten van alle gesprekken met de brancheorganisaties van de varkens- en pluimveeslachterijen en met de primaire sectororganisaties en mogelijke vervolgacties.

17

Kunt u alle vragen afzonderlijk beantwoorden?

Ik heb mij ingespannen uw vragen zo goed mogelijk te beantwoorden.

⁷ Kamerstuk 29 861, nr. 51

⁸ Kamerstuk 35 359, nr. 8